

Jelöletlen tömegsírok

A napokban Martonoson forgatták a megtorlás áldozatainak emléket állító dokumentum-játékfilmet

Eurcsa alakok népesítették be két napon át Martonos központját, a múlt század közepének viseletében, egyenruhában, időnként vérbe fagyva. Jeney Mária, a Szegedi Nemzeti Színház sminkese olyan élethű maszkot készített Bicskei István főszereplőnek, hogy e sorok szerzője majdnem dolgavégezetlenül fordult ki a martonosi helyi közösség épületéből...

– Az 1944/45-ös megtorlások ártatlan áldozatainak kívánunk emléket állítani ezzel a filmmel. Nem bosszúra, számonkérésére buzdít, hanem rámutat: nem szabad elfelejtenünk, hogy nagyapáinkat brutálisan agyonverték. Becsey Zsolt európai parlamenti képviselő próbál tenni azért valamit, hogy Szerbia EU-s tagsága attól is függjön, hogyan rendezik majd ezt kérdést. Én már voltam a bíróságon, le is folyt az első tárgyalás, miután kértem itt kivégzett nagyapám rehabilitációját. Nagyon korrekt volt a bíró, sőt, azt mondták a tárgyaláson, hogy a *Jelöletlen tömegsírok* című könyvem kiváló történelmi tényfeltárás. Ez a film csak egy kis szelete 44-nek, szigorúan ragaszkodva a történelmi hűséghez, szemtanúk vallomásai és levéltári adatok alapján készül – mondta **Forró Lajos** magyarkanizsai származású, ma Magyarországon élő történész, a film producere és forgatókönyvírója.

Hozzátette: mindenki nagyon segítőkész Martonoson, a plébános, akinek támogatásával egy napot a templomban forgattak, a helyi közösség, amely a rendelkezésükre bocsátotta a helyi közösség épületét, minden martonosi ember – egy magyart kivéve, aki szerint kár feltérni a fájó sebeket, hiszen ez csak

Pillanatkép a forgatásról

Apci Jenő

újabb indulatokat válthat ki.

– A központi helyszín Martonos, de kivetítést adunk Magyarkanizsára, Adorjánra is, sőt, voltaképpen az egész Délvidékre. A film rendezője **Sándor János** kétszeres Jászai-díjas rendező, gyártásvezetője **Ifj. Apci Jenő** magyarkanizsai filmes alkotó, aki mindent megszervezett a forgatáshoz. Még három napos munka vár ránk Szegeden, mert javasolták, hogy a legvéresebb jeleneteket mégse itt vegyük fel. Minden eddiginél nagyobb szabású filmre készülünk, nem szándékozom benne hatásvadász eszközöket alkalmazni, hiszen amik történtek, sajnós, nagyon szörnyűek voltak – közölte Forró Lajos.

Ifj. Apci Jenő elmondása szerint hosszadalmas munka előzte meg a forgatást, tervezték Adorjánon és Magyarkanizsán is, de a szerény költségvetés ezt nem tette lehetővé. A szemtanúk

azonban készségesen vállalták a megszólalást.

– Számomra megtisztelő dolog, hogy a mai napig kiállnak elődeik mellett, s hogy vérző szívvel ugyan, de méltóságteljesen, tisztelettel adóznak emléküknél. A megszólalók közül egyiknek a nagyszülője, másiknak a szülője volt érintett. Van, aki gyerekként látott, élt át, hallott dolgokat. Nagyon köszönjük a martonosi embereknek ezt a hozzáállást – mondta Apci Jenő.

A film bemutatóját jövő év márciusára tervezik, majd a magyarkanizsai bemutató után Martonoson, Adorjánon, és Magyarországon is vetíteni fogják: Forró Lajos hangsúlyozta: ez a film nem kereskedelmi célokra készül, szívesen és ingyen odaadja majd bármelyik televíziónak – a film egyetlen célja ugyanis az, hogy emléket állítson.

■ MISKOLCI Magdolna